

Helhetlig tverrsektoriell innsatstrapp 2025 for Lillesand kommune

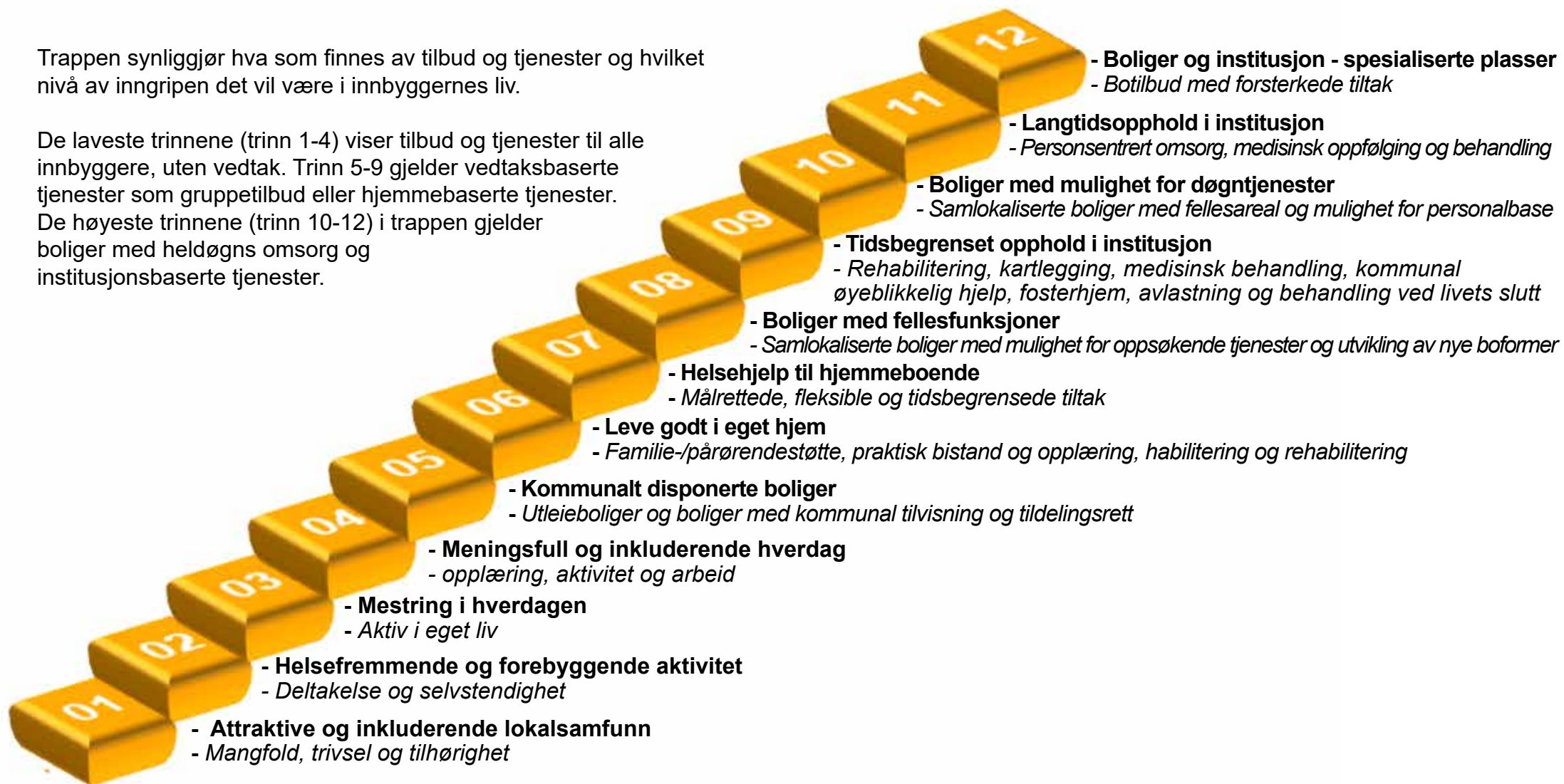
Lillesand kommune

De 12 trinnene i innsatstrappen

Innsatstrappen viser en oversikt over tilbud og tjenester i lokalsamfunnet og i kommunen

Trappen synliggjør hva som finnes av tilbud og tjenester og hvilket nivå av inngripen det vil være i innbyggenes liv.

De laveste trinnene (trinn 1-4) viser tilbud og tjenester til alle innbyggere, uten vedtak. Trinn 5-9 gjelder vedtaksbaserte tjenester som gruppetilbud eller hjemmebaserte tjenester. De høyeste trinnene (trinn 10-12) i trappen gjelder boliger med heldøgns omsorg og institusjonsbaserte tjenester.

Trinn 1 – Attraktive og inkluderende lokalsamfunn

Mangfold, trivsel og tilhørighet

Innbyggere i Lillesand deltar og engasjerer seg i utviklingen av eget nærmiljø og hele kommunen. Alle som kan, deltar i arbeidslivet.

Lillesand kommune:

- Involverer innbyggere for å skape inkluderende lokal samfunn
- Planlegger for inkluderende lokalsamfunn med universell utforming, god tilrettelegging for myke trafikanter og kollektivtransport
- Har grønne lunger, offentlige rom og møteplasser for fellesskap, rekreasjon og sosial bærekraft
- Bidrar til godt samarbeid mellom offentlig sektor, frivillig sektor og næringsliv
- Tilrettelegger og motiverer for frivillighetens egenutvikling, deltagelse og engasjement
- Åpner kommunens bygg for felles bruk for frivillig sektor

Trinn 1 – Attraktive og inkluderende lokalsamfunn

- *Mangfold, trivsel og tilhørighet*

Møteplasser

- [Turområder](#), [skjærgård](#) og lekeplasser
- [Svømmehall](#), [idrettsanlegg](#), [dagsturhytte](#) og utendørs møteplasser
- [Barnehager](#), [skoler](#), [SFO](#)
- [Bibliotek](#), kultur og forsamlingshus
- [Ungdomsklubber](#) (eks. LUK og Grasroda)
- [Lillesand eldresenter](#)
- Kafeer, restauranter og butikker
- [Kino](#) og [museum](#)
- Trossamfunn
- Festivaler og andre kulturaktiviteter

Virkemidler for attraktive og inkluderende lokalsamfunn

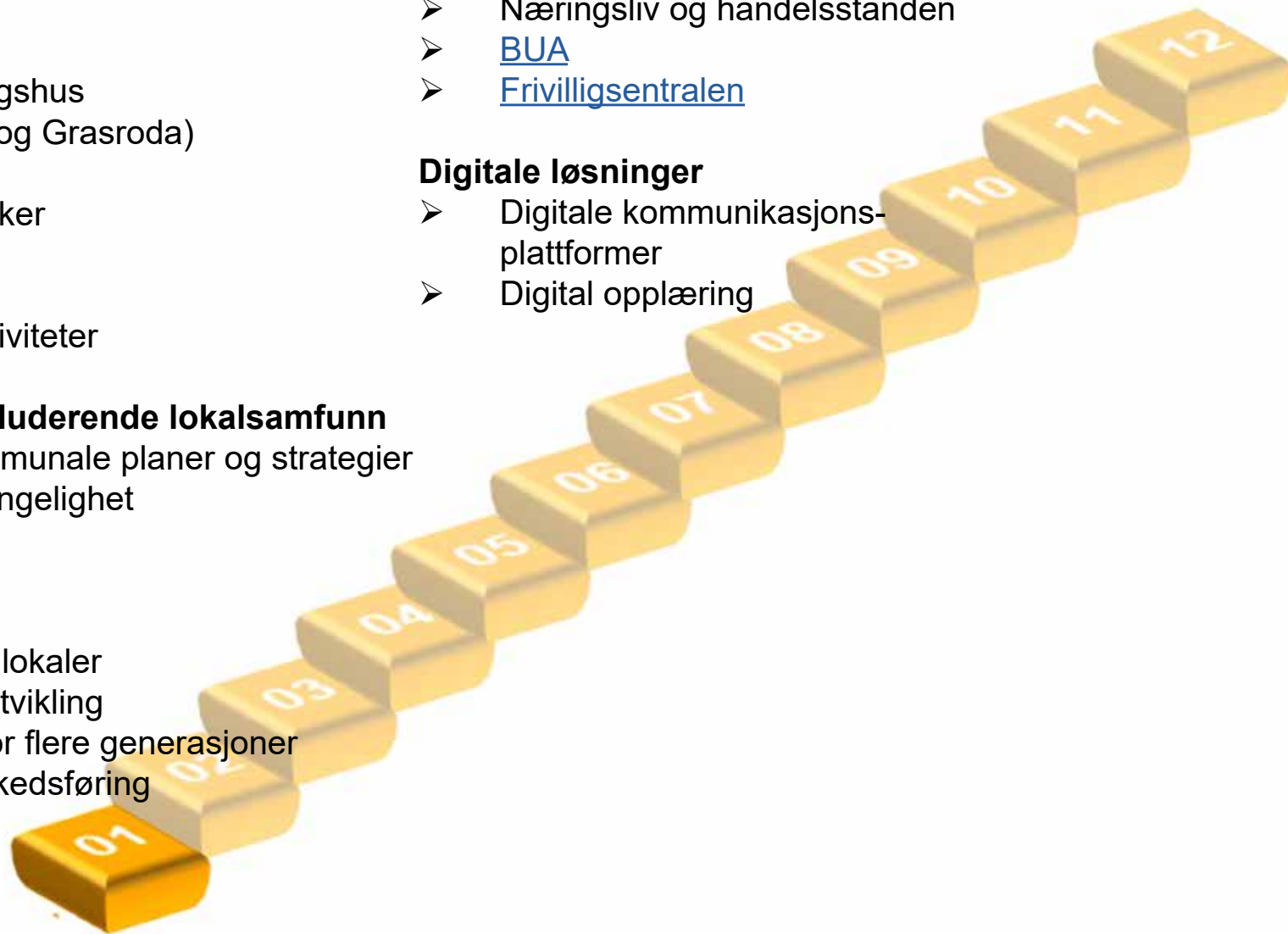
- Nasjonale, regionale og kommunale planer og strategier
- Universell utforming og tilgjengelighet
- Aldersvennlig lokalsamfunn
- Offentlig transport
- Åpne arrangementer
- Møteplasser og tilgjengelige lokaler
- God nærings- og eiendomsutvikling
- Nabolag som er tilrettelagt for flere generasjoner
- Koordinering, synlighet, markedsføring
- Tilskudd

Samarbeid

- [Frivillige lag og foreninger](#)
- Interkommunalt samarbeid
- Næringsliv og handelsstanden
- [BUA](#)
- [Frivilligsentralen](#)

Digitale løsninger

- Digitale kommunikasjonsplattformer
- Digital opplæring

Trinn 2 - Helsefremmende og forebyggende aktivitet

- Deltakelse og selvstendighet

Innbyggere i Lillesand er aktive i hverdagen, og vet at god helse i de fleste tilfeller skapes utenfor helsevesenet. De gjør gode valg for sin egen fysiske og psykiske helse – også med tanke på framtiden.

Lillesand kommune

- Gjør det lett for innbyggerne å finne informasjon om hva som skaper god helse for seg selv og dem man har omsorgsansvar for
- Tilbyr lett tilgjengelige helsefremmende tilbud og aktiviteter
- Fremmer god folkehelse sammen med innbyggere og frivillige organisasjoner
- Ansatte, lag, foreninger og næringsliv i kommunen har kunnskap om hva som gir grunnlag for bekymring i barns oppvekst, og handler når man fanger opp tegn og signaler på dette
- Satser på nyskaping og søker prosjektmidler

Trinn 2 - Helsefremmende og forebyggende aktivitet

- Deltakelse og selvstendighet

Aktivitetstilbud/kurs

- Forebyggende veiledning til foreldre/foresatte, eks. [foreldregruppe](#)
- Likepersonsarbeid
- Tilpasset treningsopplegg (eks trening for gravide)
- Oppløvelseskort
- Mestringskurs psykisk helse og familiesentret
- [Frisklivsgrupper](#) (Sterk og stødig, Frisklivsresepten, Frisk start, Frisklivstrening, Tankevirus)
- Datakurs for å unngå digitalt utenforskap
- Treningscenter
- Kurs i regi av lag, foreninger, idrett etc.
- [Kulturskolen](#)

Systematisk forebyggende innsats

- Frisklivstilbud
- Overganger barnehage og skole
- Sosialt organisert fellesskap
- Skolehelsetjeneste inkl. helsefremmende og forebyggende temaundervisning
- Tannhelsetjenesten
- Integreringsarbeid flyktning
- Miljøarbeiderne i skolen

Råd og veiledning

- Infoskjermer på strategiske steder
- Innbyggerdialog, folkemøte
- [Svangerskapsomsorg](#) og [helsestasjon 0-5 år](#)
- [Skolehelsetjeneste](#)
- [Helsestasjon for ungdom](#)
- [Familiesenter](#)
- [Ungdomskontakter](#)
- Ressursteam barnehage og skole
- Lillesand ressurscenter

Digitale og tekniske løsninger

- [Senior i Lillesand](#)
- [Planleggelitt.no](#) (Aldersvennlig Norge)
- Digital helsehjelp
- [Hjemmeside](#)
- [Smarthus/smarte hjem](#)
- [Forenklede teknologi](#) (eks. robotstøvsuger)

Trinn 3 - Mestring i hverdagen

- Aktiv i eget liv

Innbyggere i Lillesand tar aktive grep for å mestre livet og daglige aktiviteter, for dem selv eller noen de gir omsorg til.

Lillesand kommune

- Bidrar til at alle Innbyggerne tar ansvar for eget liv og helse
- Skaper god dialog og forventningsavklaring
- Tilbyr lett tilgjengelig informasjon, gruppetilbud, kurs og råd og veiledning
- Samarbeider på tvers av tjenester, så oppfølging av den enkelte innbygger og familie blir helhetlig og koordinert
- Benytter tilgjengelige økonomiske støtteordninger for å sikre nødvendig støtte og oppfølging til å komme seg inn på boligmarkedet

Trinn 3 - Mestring i hverdagen

- Aktiv i eget liv

Rådgiving og koordinering

- Familieveiledning
- Gruppe/kurstilbud
- [Bedre tverrfaglig innsats \(BTI\)](#)
- [Gjeldsrådgiving og økonomiveiledning](#)
- Individuell veiledning, helsestasjon
- Rådgiving om aktiviteter og tilskudd
- Ansvarsgruppe

Lavterskeltilbud

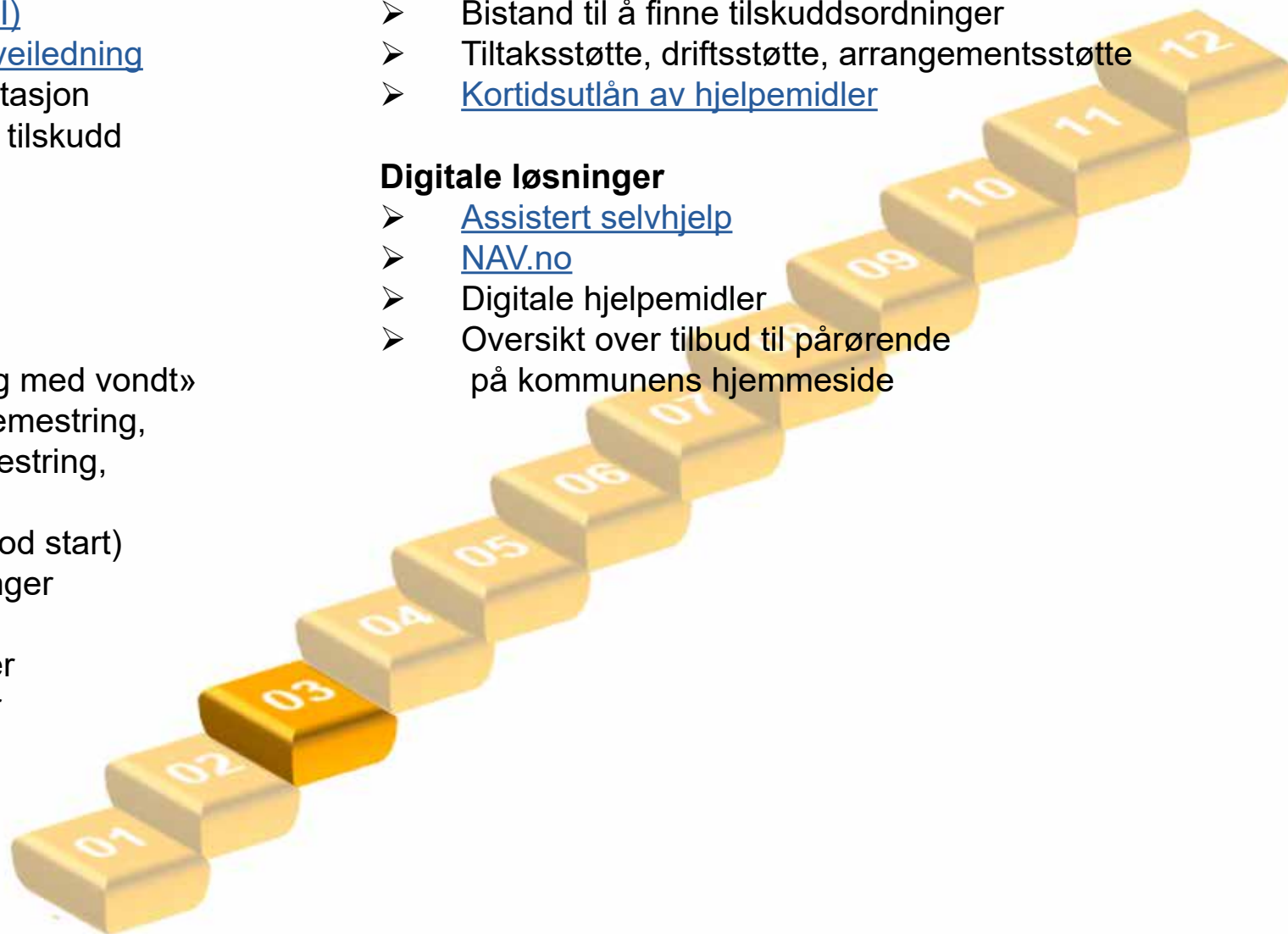
- [Pårørendekurs](#)
- [Innsatsteam](#)
- Samtalegrupper, eks. «Vanlig med vondt»
- [Frisklivsgrupper](#) (Kurs i sinnemestring, angstmestring, depresjonsmestring, belastningsmestring)
- Lavterskel kurstilbud (eks. God start)
- Tilbud i regi av lag og foreninger
- Besøksvenn
- Dagtilbud ulike brukergrupper
- Alternative opplæringssteder
- Syn- og hørselskontakt
- Fastlegeordning og legevakt
- Aktiv på dagtid
- Matkasser

Støtteordninger

- [Fritidskassen](#) (økonomisk støtteordning for deltakelse fritidsaktiviteter)
- Bistand til å finne tilskuddsordninger
- Tiltaksstøtte, driftsstøtte, arrangementsstøtte
- [Kortidsutlån av hjelpemidler](#)

Digitale løsninger

- [Assistert selvhjelp](#)
- [NAV.no](#)
- Digitale hjelpemidler
- Oversikt over tilbud til pårørende på kommunens hjemmeside

Trinn 4 - Meningsfull og inkluderende hverdag

- Opplæring, aktivitet og arbeid

Innbyggere i Lillesand opplever god livskvalitet og bidrar med sine evner og ressurser på skolen, i arbeidslivet, dagliglivet eller i aktiviteter.

Lillesand kommune

- Sikrer inkluderende og likeverdige tjenester
- Sikrer rettighetene til innbyggerne gjennom godt samarbeid, felles kultur og nødvendig kompetanse
- Støtter og veileder innbyggere slik at alle får mulighet til å ha en meningsfull hverdag, være i skole, arbeid og delta i aktiviteter som passer deres forutsetninger og behov
- Forebygger for å utsette behov for mer inngripende hjelpetiltak

Trinn 4 - Meningsfull og inkluderende hverdag

- opplæring, aktivitet og arbeid

Tilrettelagt aktivitet/arbeid

- [Hjelp til å komme i jobb](#)
- [Vurdering av arbeidsevne og behov for tilrettelegging](#)
- [Tilrettelagt arbeid \(VTA/VTO\)](#)
- [Avigo](#)
- [Dagtilbud og arbeidstrening](#)
- Dagsenter habilitering, eldre og demente

Tilrettelagt opplæring

- Hjelpemiddelformidling
- Innsatsteam
- Fysio/ergo tjenester til barn og unge
- Individuelt tilrettelagt opplæring barnehage og skole
- [Introksjonsprogrammet for flyktninger](#)
- [Kvalifiseringsprogrammet](#)
- [Råd, veiledning, gjeldsrådgivning og økonomisk stønad](#)
- Familiesenter/kommunalt psykisk helsetilbud barn og unge
- [PP-tjenesten](#)
- Voksenopplæring
- Ungdomslos

Transporttjeneste

- TT kort
- Parkeringsbevis HC

Aktivitetstilbud

- Tilbud etter skoletid for barn med særskilte behov i skoleløpet
- Økonomisk støtteordning for deltakelse i fritidsaktiviteter
- Tilrettelagte aktiviteter for personer med utviklingshemming
- Bassengtrening for utvalgte brukergrupper
- Støttekontakt
- Aktivitetstilbud psykisk helse og rus

Digitale løsninger

- Digitale hjelpemidler

Familiestøtte/veiledning (Barnevern)

- Familieråd
- Ansvarsgruppe
- Besøkshjem
- Økonomisk støtte
- Foreldreveiledning med tett oppfølging

Trinn 5 - Kommunalt disponerte boliger

- Utleieboliger og boliger med kommunal tilvisning og tildelingsrett

Innbyggere i Lillesand trenger et godt og trygt sted å bo. De som ikke klarer å skaffe seg egen bolig, kan søke om kommunal bolig

Lillesand kommune

- Sikrer innbyggere i Lillesand som ikke kan bosette seg selv, en egnet bolig
- Tilbyr tilrettelagte boliger for leie og evt. kjøp etter tildeling
- Sørger for at boligene inngår i den overordnede boligplanleggingen
- Bidrar til å utvikle et differensiert boligtilbud gjennom samarbeid og avtaler med private utbyggere

Trinn 5 - Kommunalt disponerte boliger

- Utleieboliger og boliger med kommunal tilvisning og tildelingsrett

Støtteordninger:

- [Bostøtte](#)
- [Startlån og tilskudd](#)
- Boveiledning for innbyggere som har utfordringer knyttet til boevne
- Økonomisk veiledning og støtte fra NAV
- Individuell tilpasset bistand på boligmarkedet
- Universell tilrettelegging av boliger ved behov
- Bosetting og boveiledning av flyktninger

Kommunale utleieboliger/ tilrettelagte boliger:

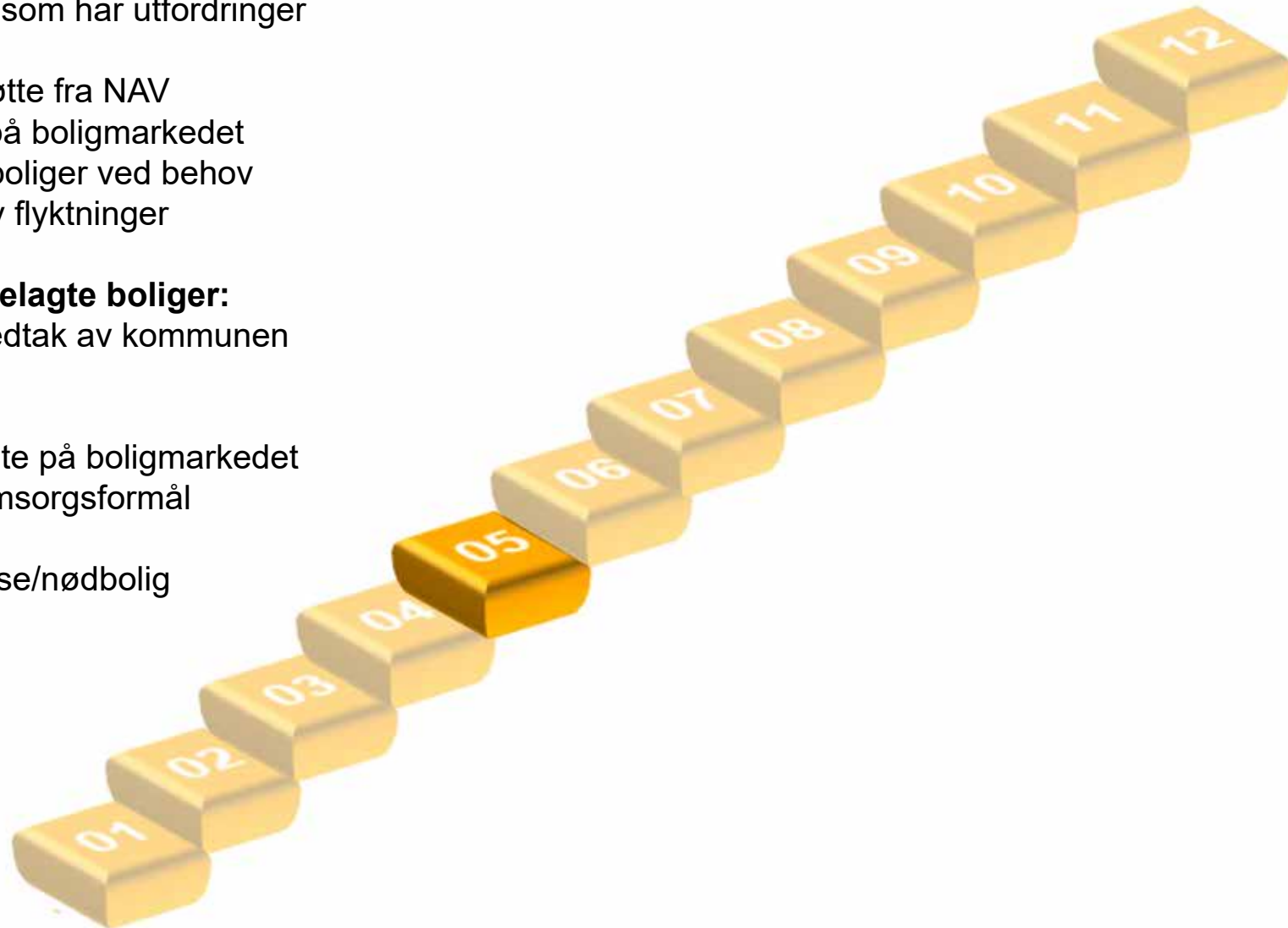
- Boligtildeling – søknad og vedtak av kommunen

Kommunale boliger:

- Utleieboliger for vanskeligstilte på boligmarkedet
- Utleieboliger for helse- og omsorgsformål eks. habiliteringstjenesten
- Midlertidig boliger for boligløse/nødbolig
- Utleieboliger for flyktninger

Digitale løsninger:

- Husbankens søknadsportal
- Velferdsteknologi tilpasset brukerens behov

Trinn 6 - Leve godt i eget hjem

- Familie-/pårørendestøtte, praktisk bistand og opplæring, habilitering og rehabilitering

Innbyggere i Lillesand lever livet i eget hjem. Noen trenger støtte, veiledning og praktisk bistand hjemme for å opprettholde gode hverdager i perioder av livet.

Lillesand kommune

- Sikrer brukermedvirkning og selvbestemmelse
- Sikrer helhetlige og koordinerte tjenester
- Ivaretar innbyggere som lever under forhold som kan skade helse og utvikling, så de får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid
- Legger til rette for at barn og unge med funksjonsnedsettelse, får bo hjemme sammen med familien så langt det er mulig. Kommunen og foresatte samarbeider om omsorgsansvaret
- Styrker den enkelte sin evne til å leve godt i eget hjem gjennom tilpasning av egen bolig, digitale løsninger, opplæring, rehabilitering, habilitering, praktisk bistand og støtte
- Sikrer familiestøtte og praktisk bistand som styrker omsorgspersoners evne til å stå i omfattende omsorgsoppgaver over tid

Trinn 6 - Leve godt i eget hjem

- Familie-/pårørendestøtte, praktisk bistand og opplæring, habilitering og rehabilitering

Opplæring og veiledning:

- Rusrådgivning
- Hjelpemidler korttidsutlån og varig utlån
- Hjemmebasert behandlingstilbud for familier med ungdom med alvorlige adferdsvansker (MST)
- Økonomi og gjeldsrådgivning i NAV
- Koordinator, [barnekoordinator og individuell plan](#)
- [Familiesenter](#)
- Individuelle samtaler fra psykisk helse
- [Demenskoordinator](#), pårørendekurs og samtalegrupper
- [Kreftkoordinator](#)
- Barnevern

Praktisk bistand

- Praktisk bistand opplæring
- [Brukerstyrt personlig assistent](#) (BPA)

Familie- og pårørendestøtte:

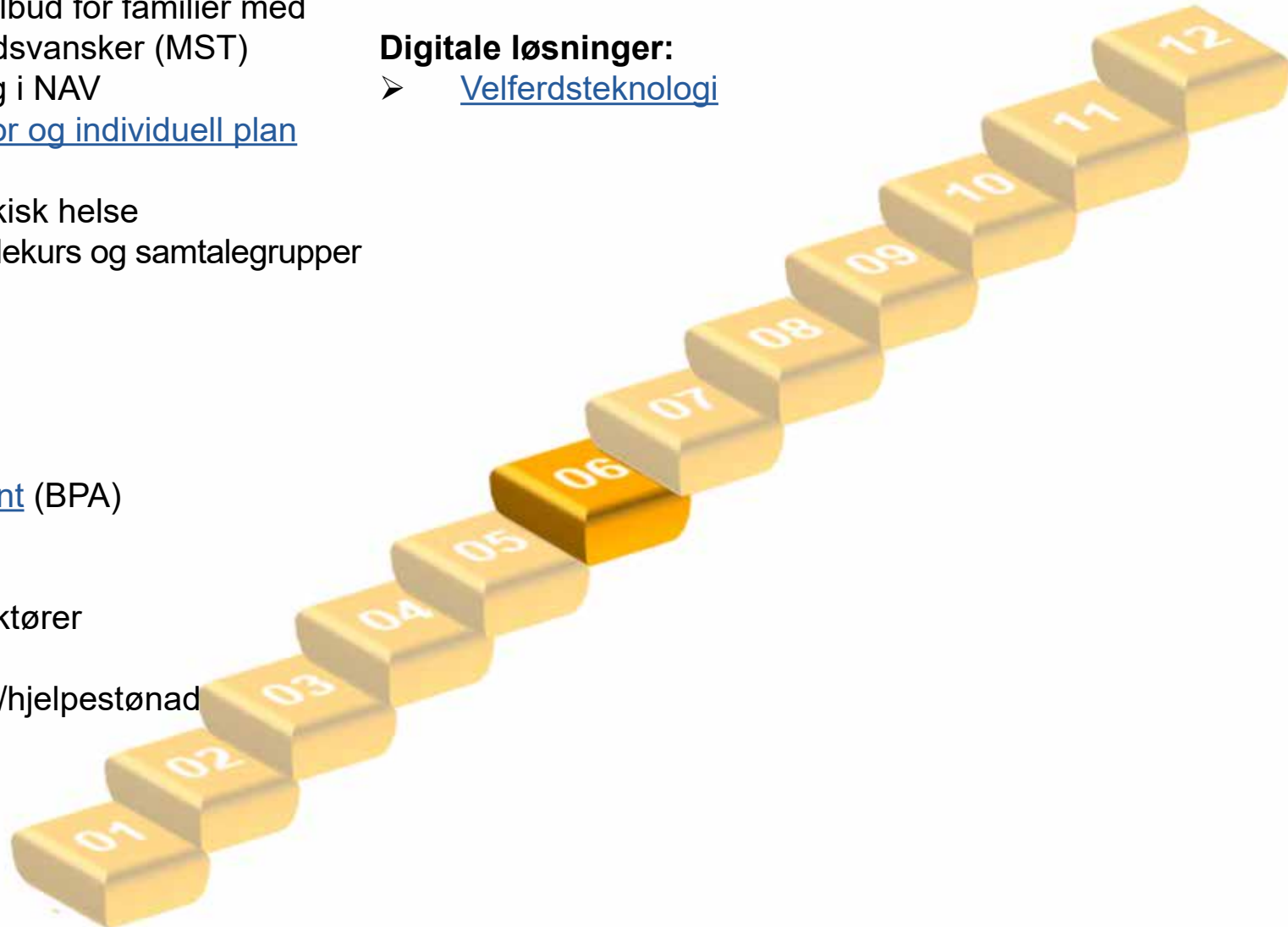
- Avlastning i regi av private aktører
- Avlastning i institusjon
- Omsorgstønnad/pleiepenge/hjelpestønnad

Fysio/ergo

- Rehabilitering i hjemmet (ergo- og fysioterapi, innsatsteam)

Digitale løsninger:

- [Velferdsteknologi](#)

Trinn 7 - Helsehjelp til hjemmeboende

- Målrettede, fleksible og tidsbegrensede tiltak

Innbyggere i Lillesand som har forbigående eller konstante helseutfordringer, oppnår raskere rehabilitering når den skjer hjemme og tilpasses hverdagen for den enkelte. Fleksible tjenester, som møter behovet for helsehjelp og oppfølging, gir mulighet for å oppleve trygghet og gode hverdager i eget hjem.

Lillesand kommune gir tjenester som

- Bistår i forebygging, rehabilitering/habilitering* og som sikrer helhetlig, tverrfaglig oppfølging av innbyggere med komplekse og sammensatte behov
- Forebygger sykehusinnleggelse ved å være målrettede og fleksible ved forverring av helsetilstand
- Forebygger behov for mer omfattende helsehjelp/heldøgns tjenester
- Forebygger utfordrende og utagerende adferd

* Habilitering dreier seg om å lære nye ferdigheter, mens rehabilitering handler om å gjenvinne tapte ferdigheter.

Trinn 7 - Helsehjelp til hjemmeboende

- Målrettede, fleksible og tidsbegrensede tiltak

Habilitering og rehabilitering:

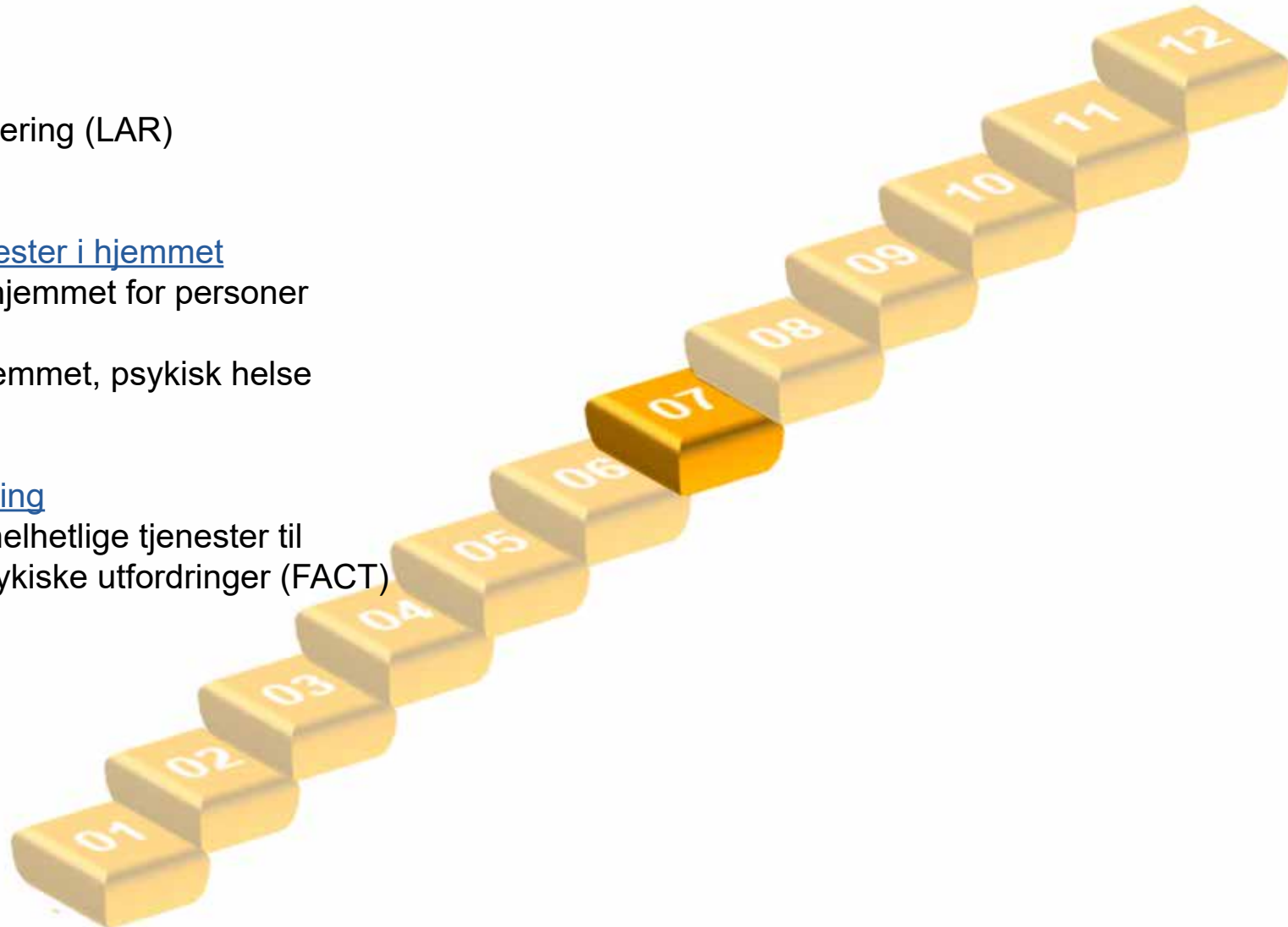
- Rehabilitering i hjemmet
- Tverrfaglig kartlegging
- [Hjelpemidler fysio/ergo](#)
- Tiltakspakke demens
- Hukommelsesteam
- Legemiddelassistert rehabilitering (LAR)

Målrettet helsehjelp:

- [Hjemmesykepleie, helsetjenester i hjemmet](#)
- Botjeneste, helsetjenester i hjemmet for personer med utviklingshemming
- Boteam – helsetjenester i hjemmet, psykisk helse og rustjeneste
- Psykisk helsehjelp
- [Ruskonsulent og rusbehandling](#)
- Oppsøkende, samtidige og helhetlige tjenester til mennesker med alvorlige psykiske utfordringer (FACT)
- Dagtilbud/dagsenter

Digitale løsninger:

- [Velferdsteknologi](#)

Trinn 8 - Boliger med tilgang til fellesfunksjoner

Samlokaliserte boliger med mulighet for oppsøkende tjenester og utvikling av nye boformer

Innbyggere i Lillesand har tilgang til ulike boformer, tilpasset egne behov – nå og med tanke på framtiden. De kan flytte til boliger med lett tilgang på fellesfunksjoner som gjør det mulig å mestre hverdagen og leve selvstendig i eget hjem, når alder eller funksjonsevne skaper behov for oppsøkende tjenester og mer tilrettelegging

Lillesand kommune gir tjenester som

- Samarbeider med private aktører om utvikling av nye boformer (både eie og leie), som fremmer fysisk og sosial aktivitet både inne og ute. Boligene er ønsket i nærheten av andre kommunale tjenester som hjemmesykepleie, legekontor, fysioterapeut og servicetilbud
- Legger til rette for samlokaliserte boliger med velferdsteknologiske løsninger og nærhet til fellesfunksjoner som gir trygghet og stimulerer til sosiale fellesskap og kulturelle aktiviteter, med lav grad av bistand
- Tilbyr oppsøkende helsehjelp med forutsigbar responstid
- Bidrar til at det ikke er ventelister til boliger med heldøgns omsorg, samt redusere behovet for institusjonsplass.

Trinn 8 - Boliger med fellesfunksjoner

- Samlokaliserte boliger med mulighet for oppsøkende tjenester og utvikling av nye boformer

Råd og veiledning:

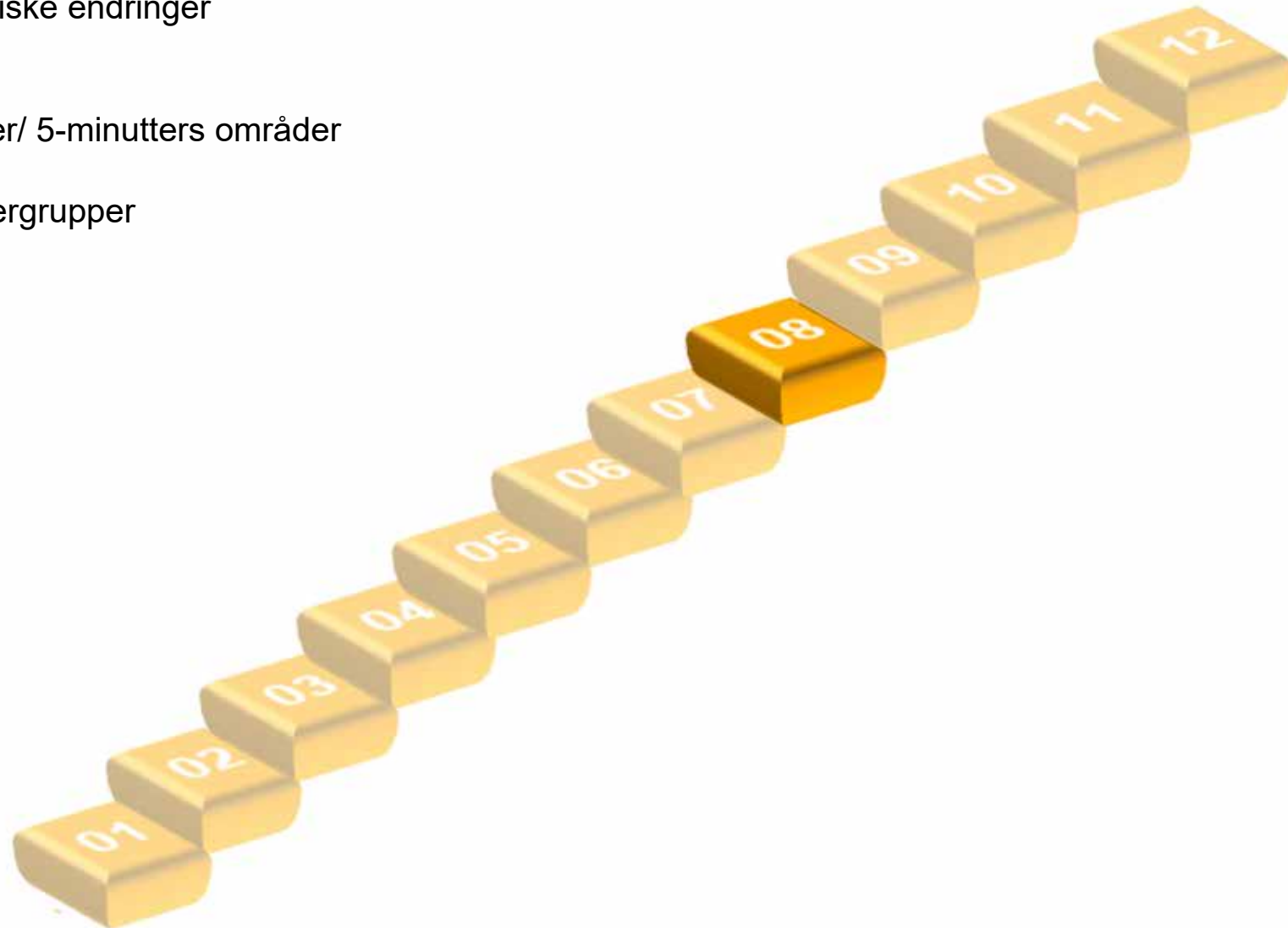
- Til både privatpersoner og utbyggere
- Veileder «Aldersvennlige bomiljøer»
- Strategisk plan for demografiske endringer

Nye boformer for fremtiden:

- Videreutvikling av buffersoner/ 5-minutters områder
- Trygghetsboliger
- Egnede boliger til ulike brukergrupper

Digitale løsninger:

- [Velferdsteknologi](#)

Trinn 9 - Tidsbegrenset opphold i institusjon

- Rehabilitering, kartlegging, medisinsk behandling, kommunal øyeblikkelig hjelp, fosterhjem, avlastning og behandling ved livets slutt

Innbyggere i Lillesand som har omfattende behov for helse- og omsorgstjenester i perioder, får tidsbegrenset opphold i institusjon.

Lillesand kommune har tidsbegrensede tilbud som:

- Muliggjør helhetlig og tverrfaglig kartlegging for å avklare riktig innsats
- Forebygger funksjonsfall hos innbyggere
- Rehabiliterer innbyggere etter funksjonsfall, slik at de blir i stand til å mestre hverdagen i eget hjem
- Gir et godt alternativ til sykehusinnleggelse for pasienter som er vurdert av lege og er medisinsk avklart (ØHD)
- Ivaretar behandling ved livets slutt
- Avlaster og støtter pårørende som står i omfattende omsorgsoppgaver over tid. Målet er å hindre overbelastning, ved at omsorgsyter får nødvendig fritid, ferie og mulighet til å delta i vanlige aktiviteter
- Omsorgstilbud til barn og unge som ikke kan bo hjemme hos sine foreldre

Trinn 9 - Tidsbegrenset opphold i institusjon

- Rehabilitering, kartlegging, medisinsk behandling, kommunal øyeblikkelig hjelp, fosterhjem, avlastning og behandling ved livets slutt

Tidsbegrenset opphold:

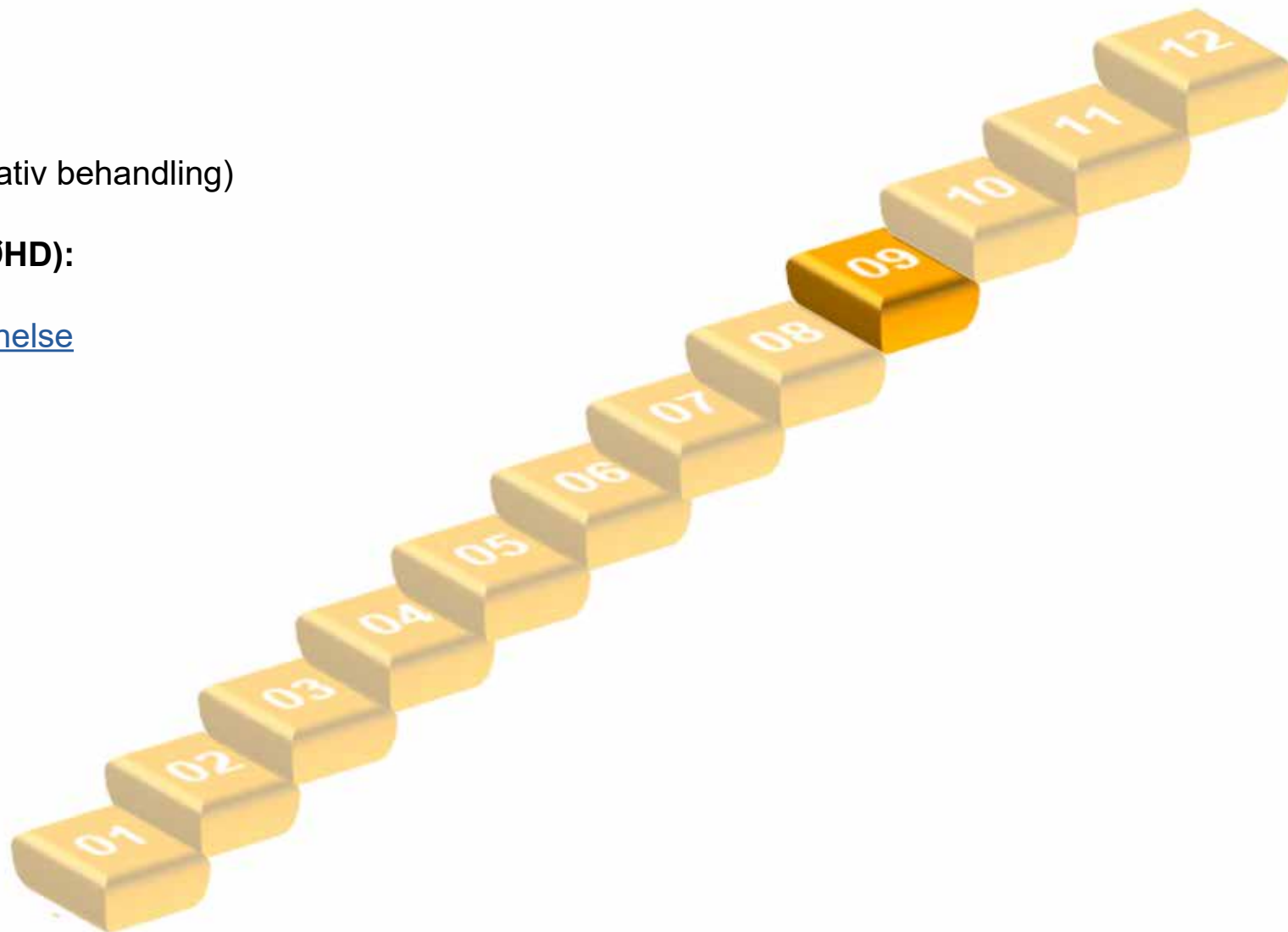
- [Avlastning på institusjon](#)
- Avlastning utenfor institusjon
- [Rehabiliteringsopphold](#)
- [Korttidsopphold](#)
- Fosterhjem
- Ungdomsinstitusjon
- Omsorg ved livets slutt (palliativ behandling)

Kommunal øyeblikkelig hjelp (ØHD):

- [Pasienter innen somatikk](#)
- [Pasienter innen rus/psykisk helse](#)

Digitale løsninger:

- [Velferdsteknologi](#)

Trinn 10 - Boliger med mulighet for døgntjenester

- Samlokaliserte boliger med fellesareal og mulighet for personalbase

Innbyggere i Lillesand som trenger vedvarende og omfattende helse- og omsorgstjenester grunnet redusert helsetilstand og funksjonssvikt, tilbys boliger med mulighet for døgntjenester.

Lillesand kommune:

- Støtter opp under den enkeltes evne til mestring og selvstendighet
- Stimulerer til god helse, sosialt fellesskap og livskvalitet.
- Gir tilgjengelige og oppsøkende tjenester der innbyggeren bor
- Sikrer rett og spesialisert kompetanse ut fra funksjonsnivå og behov
- Muliggjør en selvstendig hverdag for unge innbyggere med funksjonsnedsettelse, utenfor foreldrehjemmet.
- Bidrar til å erstatte behovet for langtidsopphold

Trinn 10 - Boliger med mulighet for døgntjenester

- Samlokaliserte boliger med fellesareal og mulighet for personalbase

Bolig og bofellesskap til personer med:

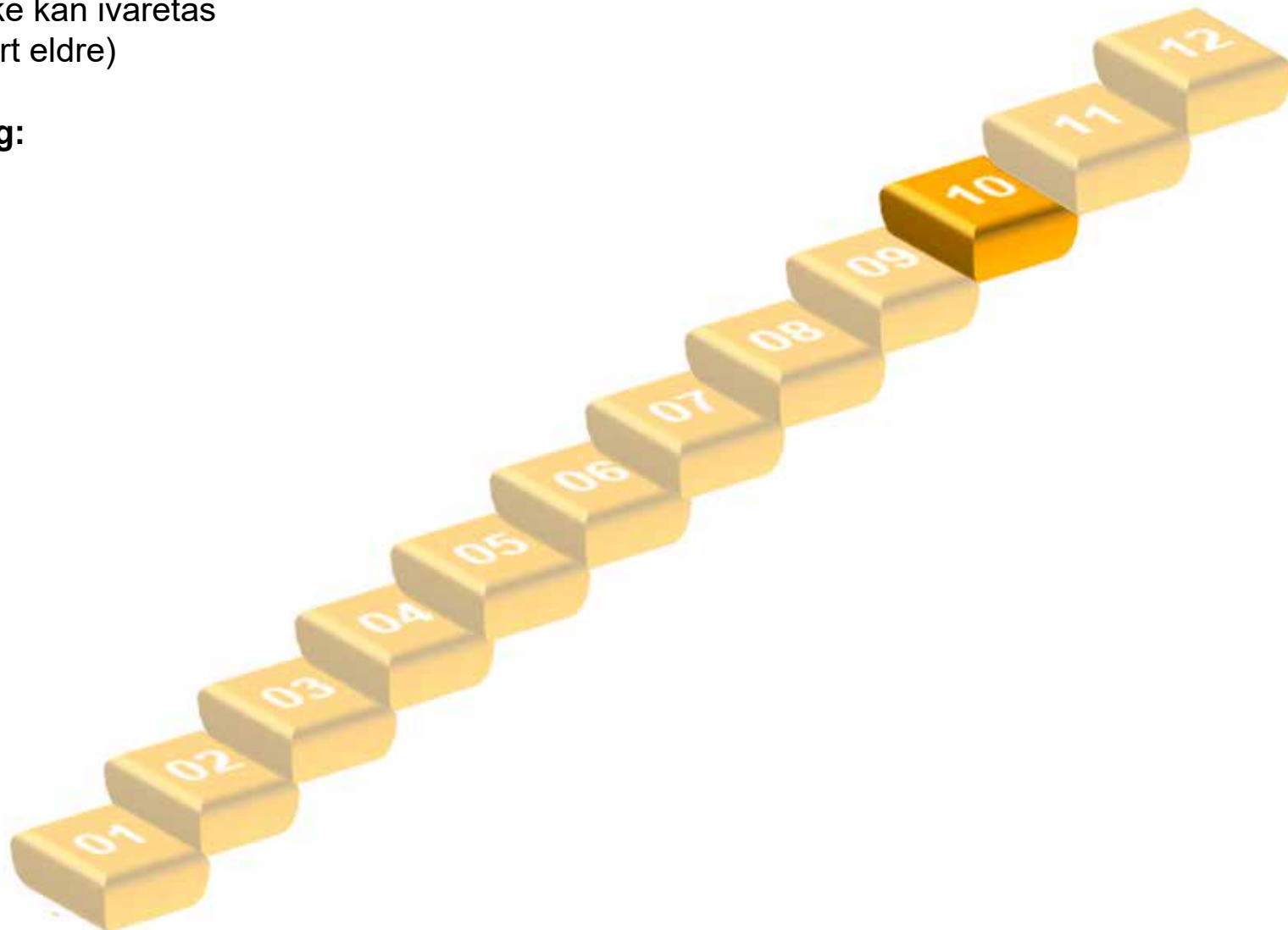
- Psykiske lidelser og/eller rus utfordringer
- Utviklingsforstyrrelser og psykisk utviklingshemming
- Sammensatte behov som ikke kan ivaretas forsvarlig i eget hjem (primært eldre)

Aktivitet og meningsfull hverdag:

- Livsgledetiltak
- Frivillighet
- Hverdagsmestring

Digitale løsninger:

- [Velferdsteknologi](#)

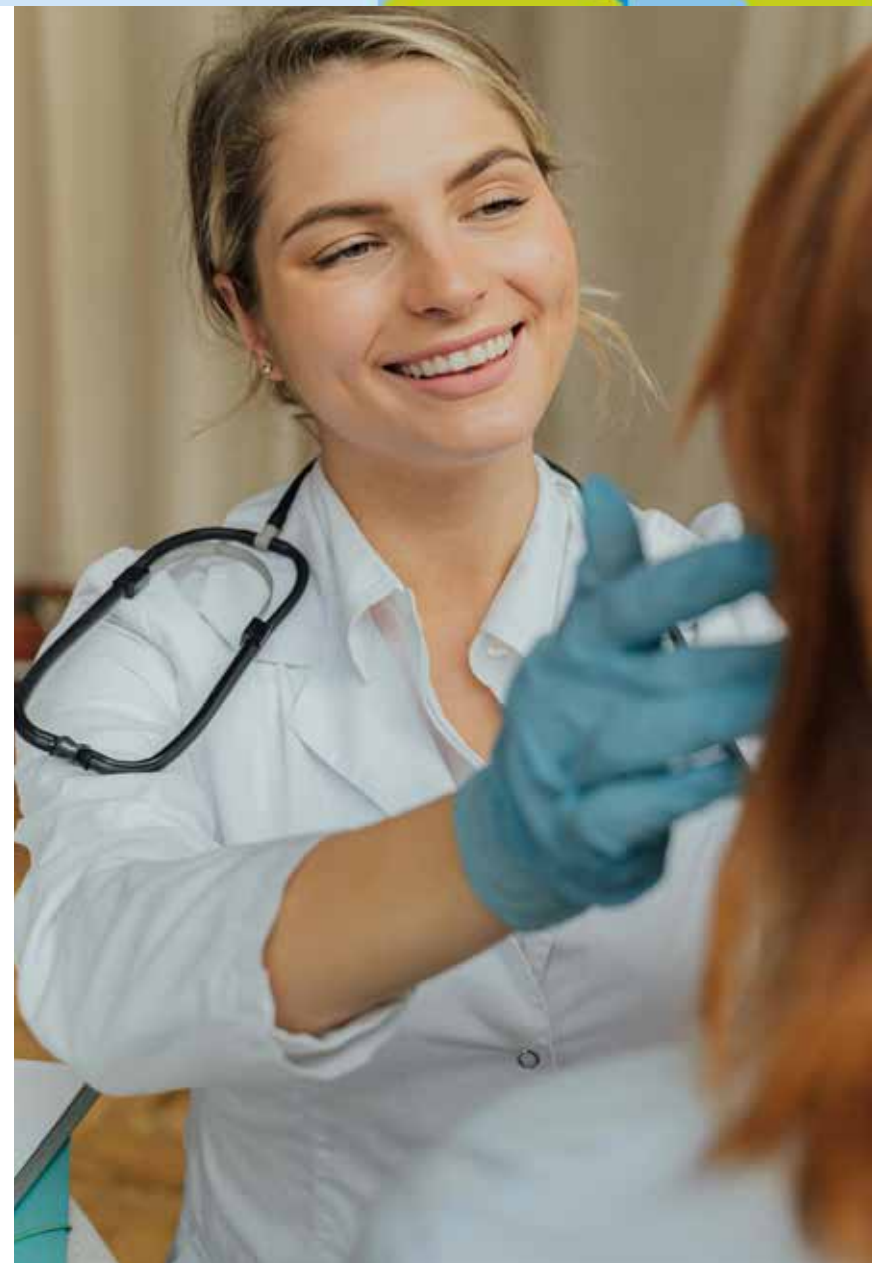
Trinn 11 - Langtidsopphold i institusjon

- Personsentrert omsorg, medisinsk oppfølging og behandling

Innbyggere i Lillesand med vedvarende og omfattende helse- og omsorgsbehov, får langtidsplass når hjelpetiltak på lavere trinn ikke lenger er forsvarlig.

Lillesand kommune:

- Ivaretar innbyggere med behov for omfattende behandlings-, omsorgs- og assistansebehov
- Sikrer oppfølging og tilsyn hele døgnet
- Bidrar til å evaluere helsetilstanden og gi oppfølging på riktig nivå/trinn.

Trinn 11 - Langtidsopphold i institusjon

- Personsentrert omsorg, medisinsk oppfølging og behandling

Langtidsplasser:

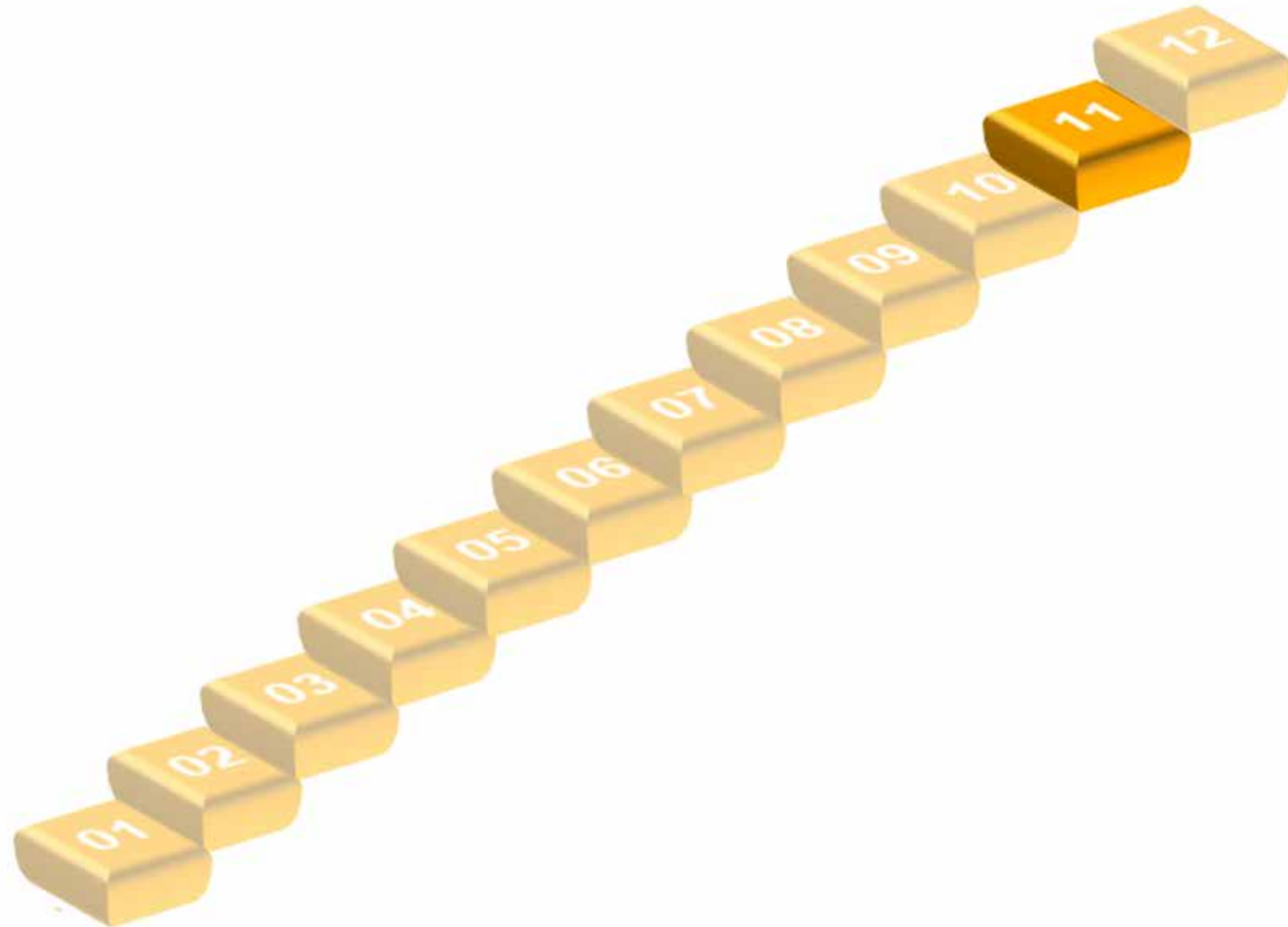
- [Ordinære langtidsplasser](#)
- [Skjermede langtidsplasser for personer med demens](#)

Meningsfull hverdag:

- [Livsgledetiltak](#)
- Frivillige
- Aktivitører

Digitale løsninger:

- [Velferdsteknologi](#)

Trinn 12 - Boliger og institusjon - spesialiserte plasser

- Barnebolig, forsterkede plasser

Innbyggere i Lillesand som har ulike atferdsutfordringer får tilgang til spesialiserte botilbud.

Lillesand kommune sørger for boliger og institusjonsplasser med stor grad av spesialisering, forsterket bemanning og spisset fagkompetanse for ulike brukergrupper.

Kommunens tilbud:

- Skaper en trygg ramme i innbyggerens liv
- Skal bidra til at innbyggeren ikke er til fare for seg selv, eller for andre
- Kan innebære kjøp av tjenester fra eksterne aktører
- Kan ha ulik varighet, dersom behovet hos innbyggeren endrer seg

Trinn 12 - Boliger og institusjon - spesialiserte plasser

- *Botilbud med forsterkede tiltak*

Spesialiserte boliger:

- Barnebolig - fast avlastningsbolig for barn
- Forsterkede boliger til voksne med psykisk utviklingshemming, enetiltak
- Spesialiserte fosterhjem og barnevernsinstitusjoner
- Boliger psykisk helse, enetiltak

Spesialiserte institusjonsplasser:

- Private institusjoner hvor det kjøpes spesialtilpasset tilbud til enkeltindivider

Digitale løsninger:

- [Velferdsteknologi](#)

